Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 232. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го ГРУДНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 5, 1985 No. 232. VOL. XCII.

ВІЗЕНТАЛЬ ВЖЕ ВІДДАВНА ШИРИВ НАКЛЕПИ ПРО УКРАЇНЦІВ

Джерзі Сиuті. — Як інформують з Німеччини, в жовтні 1985 року відбулася в радіо Зальцбург, Австрія, дискусія із Сімоном Візенталем, в якій він виразно заявив, що переслідує не лише нацистів, але також коляборантів - українців, які належали до СС і виїхали нелегально до ЗСА і Канади. Тому тепер він робить старання перед урядами цих країн, щоб їх позбавити горожанства.

При цьому виясняється, що такі наклепи на українців були в споминах С. Візенталя, виданих вже ранішими роками. У книжці п.н. „Я ловлю Айхмана", виданій у 1961 році,на ст. 9-ій він пише: „Вже шість днів після зайняття Львова, а це 16-го червня 1941 року, мене жахливо побили українські члени німецької військової частини. Ця частина називалася „Соловій" („Нахтіґаль") і її члени запроторили мене до в'язниці Бриґідки. Там вирятував мене український поліцист, Боднар, що колись працював у мене мулярем".

У книжці п. н. „Убивці таки живуть", виданій у 1967 році на ст. 35 читаємо що у Першій світовій війні „большевицькі війська були погані, але українська кіннота ще гірша. Вони гналися на своїх малих кониках через містечко Бучач, як колись козаки, плюндрували, знасилювали і мордували... Як Сімон Візенталь перебігав вулицю, один із кінночиків-українців переїхав попри нього і „для забави" вдарив його шаблею в ногу. Ця пам'ятка залишилася йому на ціле життя у формі великої близни." В цій же книжці, описуючи переживання Другої світової війни,С. Візентль пише, що в 1941-му році „українці святкували свій поворот до Львова погромом, що тривав три дні і три ночі". А вкінці він стверджує, що „місцеве українське населення Галичини помагало членам Ґестапо і СС-ів пильно при винищуванні жидів і замкненні їх в ґетто, при тому багато українських помічних поліцистів поводилося ще більш брутально ніж німецькі члени СС".

Далі Візенталь подає, ще таку свою заввагу в дужках: „У Франції де німці часто не могли відрізнити жидів від французів, Гестапо спровадило собі українців, які вишукували для них французьких жидів".

В книжках автор описує також свою молодість і життя в Галичині, як теж свою працю архітекта, після технічних студій в Празі і на львівській політехніці.

Обидві книжки видані вже перед роками, вміжчасі перекладено їх на 19 різних мов і вони поширені по цілому світі.

Усі наклепницькі „спомини" С. Візенталя стали джерелом для совєтської протиукраїнської пропаганди, на які вони часто покликаються залюбки у своїх книжках, м. і.,також в англійській мові, як наприклад,„Ми обвинувачуємо", авторства відомого ворога українців Валерія Стиркула.

М. ЦАРИННИК В ЧИКАҐО

Чикаго. — Український Інститут Модерного Мистецтва та 84-ий Відділ СУА запрошують громадянство на доповідь Марка Царинника, поета й журналіста з Торонто, Канада. Доповідь про Олександра Довженка відбудеться в суботу, 14-го грудня ц.р., о год. 7-ій вечора в приміщенні інституту, при 2320 Вест Чикаго аве. В неділю, 15-го грудня, буде доповідь про голод 1932-33 років.

РІЗДВЯНИЙ БАЗАР

Морриставн, Н. Дж. — 61-ий Відділ СУА у Виппані Н. Дж., запрошує всіх на різдвяний базар, який відбудеться в суботу, 7-го грудня ц.р., від години 10-ої ранку до 4-ої по полудні тут, у Моррис музеї при Normandy Hts. and Colombia Tpk. Базар включатиме: музичну програму, виставки етнічних груп з повіту Моррис, продаж печива, харчів, різноманітних виробів.

Члени 1,000-річчя Хрищення Руси-України відвідали УБС

Сидять (зліва): д-р С. Ворох, д-р Р. Ричок, проф. О. Пріцак й Е. Попіль; стоять: Б. Робак, І. Хамуляк, Д. Кордуба та В. Баранецький.

Скрентон, Пенн. (ІЯХ). — Представники Комітету Тисячоріччя Хрищення Руси-України — Гарвардський Проєкт відвідали тут Екзекутиву Українського Братського Союзу, де їх гостинно і сердечно прийняли Едвард Папіль і д-р Роман Ричок. Президент Екзекутиви Іван Олексин в останній хвилині був перешкоджений і не міг бути присутнім. Членів Ділового Комітету Гарвардського Проєкту репрезентували проф. Омелян Пріцак, д-р Степан Ворох, інж. Дамян Кордуба, Богдан Робак, мгр Володимир Баранецький і мгр Іван Хамуляк.

Найголовнішу увагу під час цієї зустрічі присвячено проблемі видання по 40

(Закінчення на стор. 4)

УМ дає курс виготовлення прикрас на ялинку

Ню Йорк (УМ). — Курс виготовлення прикрас на ялинку в українському стилі відбудеться тут в Українському Музеї в суботи, 7-го і 14-го грудня, і в неділі, 8-го і 15-го грудня, від 2-ої до 4-ої год. по полудні.

Діти і дорослі матимуть нагоду навчитися робити традиційні українські прикраси на ялинку. Учасники будуть робити зірки, павуки, їжаки, пташки та інше з паперу, соломи, намистин і кольорових стрічок. Зроблені ними прикраси учасники зможуть взяти до дому.

В дні різдвяної програми буде виставлений вертеп, подарований Музеєві 64-им Відділом Союзу Українок Америки. Вертеп проєктувала мисткиня Слава Геруляк згідно зі стародавньою українською традицією. Також буде виставлена ялинка з виготовленими прикрасами.

Оплата за одне зайняття: дорослі — 4 дол., пенсіонери і студенти від 12 років — 3.50 дол., члени УМ — 3 дол., діти від 7 до 12 років — безплатно. Плата включає матеріяли.

Участь тільки за попередніми зголошеннями на число телефону: (212) 228-0110. Адреса Музею: 203 Друга авеню, Ню Йорк, Н. Й. 10003.

Вийшов ще один альбом картин В. Курилика

Торонто. — Напередодні восьмої річниці смерти відомого українського канадського мистця-маляра Василя Курилика (1927-1977) осінню цього року на полицях книгарень появився ще один альбом його картин п.н. „They sought a New World. The story of European immigration to North America", виданий в Канаді і ЗСА. Є це вибір 28 кольорових репродукцій, які були поміщені в його попередніх альбомах, пов'язані з життям-буттям іміґрантів етнічних груп, в тому і українців у згаданих країнах.

Картини супроводять розповідь Марґарет С. Енгелгарт про те, чому іміґранти „шукали нового світу", як тут дісталися, що тут знайшли і як влаштувалися, та коментарі В. Курилика. Етнічність картин дуже дискретна, без їхньої ідентифікації. Наприклад, картину, на якій видно жінку і дівчинку, що приготовляють вареники, а на стіні портрет Т. Шевченка, без пояснень треба віднести до серії, присвяченій українським іміґрантам. На четвертій сторінці твердої обкладинки сказано, що В. Курилик був сином іміґранта з України.

Цей альбом виданий на домагання европейських видавців, які знають мистця, бо його чотири найбільш популярні альбоми для молоді були перевидані в кількох мовах та в кількох европейських країнах тиражем близько півмільйона примірників.

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ Д-Р В. ШАНДОР

Ню Йорк. — У п'ятницю, 6-го грудня ц.р., о год. 7-ій вечора, тут у приміщенні цього Клюбу при 136 Друга аве., доповідатиме д-р Вікентій Шандор, колишній представник Карпатської України в Празі, на тему: „Праця Представництва Карпатської України в Празі, в роках 1938-39".

„СЛУҐА ДВОМ ПАНАМ" — ТРІЮМФ ПРАЦІ І ЕНТУЗІЯЗМУ

Ню Йорк (О. К.). — Коли в неділю, 17-го листопада ц.р. численно зібрана українська публіка міста Ню Йорку та околиці раз-у-раз викликала оплесками на сцену молодих виконавців комедії Карльо Ґольдоні „Слуга двом панам", а зокрема керівника Студії Мистецького Слова Лідію Крушельницьку,це було признанням для перших, а виявом великої пошани для Л. Крушельницької за цей велетенський вклад праці, що його вона знову дала, підготовивши своїх молодих учнів до цієї нової прем'єри, першої після нещасливого знищення цілого прибутку довгих років у вогні Народного Дому, де находилися приміщення Студії.

Треба справді подивляти Л. Крушельницьку за те, що, здавалося б, неможливе у сьогоднішніх еміґраційних обставинах діло плекання театрального українського мистецтва не професійними силами, а молодими його ентузіястами, що під проводом свого керівника вивчають перші важкі кроки на сцені та ще і в українській мові, яка для декого із них щойно через науку в Студії стає справді чистою та багатою.

Тому глядачі кожної вистави Мистецької Студії мусять приймати до них відразу трохи інакші критерії та радіти зі щирого серця успіхам молодих акторів та тих усіх, що допомагають їм у їхній праці.

Найновіша прем'єра була саме ще одним таким успіхом усіх акторів, їхньої учительки та цілого ряду допоміжних сил, що всупереч усім перешкодам поставили клясичну комедію італійського автора на такій висоті.

Око глядача втішалося від самого початку п'єси прекрасними одягами та декораціями достосованими до часу дії XVIII сторіччя, що їх виконали Ельмира Ґеруляк, Марійка Шуст, Ватоку Уено та цілий ряд молодих помічників, з гармонійними та типічними для доби рухами і танцями, які, як завжди, вивчила акторів Ольга Кравчук-Івасівка. Відповідна музика композиції проф. Ігоря Соневицького виповнювала час поміж змінами декорацій у виконанні композитора на фортепіяні та Кетрин Вуд на флейті.

Справді, треба було подивляти всіх молодих виконавців, які із сучасної доби „рок мюзік" і відео зуміли „переставитися" на лицарів і дам в перуках, кринолінах і з шаблями при боці та ще почуватися так свобідно у своїх нових ролях. Скільки часу, праці, терпеливости вкладено спільно у цю переміну важко обрахувати, що вже й говорити про вивчення роль, які наші актори виконували зовсім без суфлера.

Немає ніякого сумніву, що усі вони вклали максимум зусиль, щоб якнайкраще віддати усі ті постаті із італійського життя та відтворити перед публікою складний сюжет із доволі швидкою акцією та рядом окремих сцен. Можна сказати, що кожна і кожен із молодих акторок і акторів були на висоті своїх завдань і важко вивищити гру будь-кого одного понад другим.

Усе ж таки не можемо поминути головну ролю слуги Труфальдіно у виконанні Лесика Кмети, який був дійсно знаменитий. Його гра, а може і роля, були немов призначені для нього і він почувався на сцені так свобідно, як би грав в цій комедії не вперше, а вже довгий час.

До нього достосувалися усі інші, які з кожною черговою сценою втрачали початкову напругу та „трему" Багато допомогла до того фабула п'єси, яка внесла ряд комічних моментів, що викликували сміх не лише публіки, але часом і самих акторів.

Дуже добре, що керівник Студії Л. Крушельницька вибрала саме комедію на першу прем'єру після катастрофи, що зустріла Студію повний рік тому. Її прийняла публіка, а вже зокрема численно зібрана на цій виставі молодь з приємністю і радістю. Проте, на думку декого із глядачів, цю п'єсу можна було трошки скоротити, без ніякої для неї шкоди.

У загальному ця прем'єра була одною з найкращих в історії останніх років Студії Мистецького Слова і це був справжній збірний тріюмф праці та ентузіязму, який міг дати повне вдоволення усім, що принесли свій вклад у влаштування і виконання цієї п'єси.

Надіємося, що Студія уже незабаром повторить постановку комедії Ґольдоні в інших скупченнях української спільноти і що в кожному з них повні залі глядачів будуть вітати її такими оплесками, як вітали її в Ню Йорку.

КАРДИНАЛ ВІЛЛЄБРАНДС ЗАКЛИКАЄ ДО ЄДНОСТИ ХРИСТИЯН

Рим. — Кардинал Йоганнес Віллєбрандс, голова ватиканського секретаріяту для єдности християн заявив у понеділок, 2-го грудня ц.р., на синоді єпископів Католицької Церкви, який починає підсумовувати свої двотижневі наради, що слід подумати про збільшені заходи у справі екуменізму католиків з іншими християнськими Церквами.

Заява згаданого кардинала на пресовій конференції включала також два інші контроверсійні, на думку багатьох спостерігачів, справи, а саме: відношення християн-католиків до жидів і пропонованої ним тіснішої співпраці із Світовою Радою Церков, осідком якої є місто Женева у Швайцарії. У першій справі кардинал Й. Віллєбрандс відмітив, що ще не наспіли, мовляв, сприятливі умовини для того, щоб Церква, очевидно Католицька, пропонувала жидам простити католикам їхню провину за участь у минулих переслідуваннях жидів. Кардинал Віллєбрандс вважає, що співпраця між католиками і жидами мусіла б значно поправитись, щоб таку пропозицію було позитивно сприйнято обидвома сторонами. Він підкреслив, що Другий Ватиканський Синод засудив усі форми антисемітизму і переслідування жидів у світі.

Щодо дальшого розвитку сприяння співпраці між християнами і евентуального їх поєднання в одну Церкву в майбутньому, то першим кроком такого наближення є затіснення співпраці із Світовою Радою Церков, яка об'єднує протестантські та східньо-православні Церкви. Досі, на думку кардинала Віллєбрандса, Римо-Католицька Церква цікавилася тільки доктринальними питаннями і не старалася мати свого постійного представника в Раді чи стати її членом. Сам Віллєбрандс нібито не підтримує членства Ватикану у Раді Церков, але буде сприяти поширенню співпраці, яка повинна бути значно збільшена.

Оборонці теорії кардинала Й. Віллєбрандса заявляли, що ідея сприяння християн за понтифікату сьогоднішнього Папи Івана Павла II, застрягла на місці. Були навіть намагання у Ватикані зменшити значення секретаріяту єдности, заявили деякі учасники синоду.

Присутність 10-ох протестантських і східньо-православних представників на Синоді, у характері спостерігачів, тепле привітання їх Папою під час сесії і на полуденку, оцінюється в Римі, як „добрий знак" позитивного звороту до ідеї екуменізму.

У СВІТІ

НІКАРАҐУАНСЬКІ сандіністи розпочали процес встановлення дипломатичних зв'язків з Китайською Народною Республікою. Делеґація сандіністів, яку очолює міністер закордонних справ Нікараґуа Міґуель д'Еското, виїхала до Пекіну для переговорів з тамошніми лідерами. Політичні спостерігачі думають, що Нікараґуа буде першою державою в Центральній Америці, яка повністю зірве дипломатичні зв'язки з Тайваном і переставиться на співпрацю з комуністичним Китаєм. Пекін, як відомо, ввесь час підтримував становище сандіністів на міжнародних форумах і засуджував ЗСА за втручання у внутрішні справи центральноамериканських країн. Раніше Нікараґуа засуджувала Пекін за „агресивні дії" проти В'єтнаму.

В ЛЮКСЕМБУРҐУ закінчились наради міністрів закордонних справ 10-ох членських держав Европейської економічної спільноти, які, як виглядає з повідомлень, комусь хотілось їх зірвати. В поблизу приміщення у якому відбувалось конференція невідомі терористи підклали бомбу великої розривної сили, яка спричинила деякі матеріяльні шкоди. Жертв в людях не було і замаховцям не вдалося перервати наради міністрів. Згідно з опінією міністра закордонних справ Франції Ролана Дюма, між членськими державами починають поправлятися відносини. Він однак, не бажав входити в деталі і не відповів на питання кореспондентів, які саме різниці в поглядах існують в ЕЕС.

КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД ЕТІОПІЇ погрозив французькій гуманітарній організації „Лікарі без кордонів", що він припинить їхню діяльність, якщо лікарі і взагалі помічний медичний персонал будуть займатися політикою і критикуватимуть політичну систему, яка тепер існує в Етіопії. Минулого місяця названа французька організація перша вдарила у великий дзвін тривоги з приводу переселенчої акції уряду у якій, як тоді говорилося, загинуло біля 50,000 осіб.

В ГАМБУРҐУ, ЗАХІДНЯ Німеччина, дійшло до зудару скрайньо-лівих демонстрантів з поліцією, у висліді чого 10 осіб були поранені між ними два поліціянти. Поліція арештувала кілька осіб. Комуністи, соціялісти й інші поплентачі лівизни, протестували проти з'їзду в Гамбурзі консервативної групи. Демонстранти намагалися дістатись до приміщення з'їзду, але дорогу їм заступили кордони поліції. Політичні спостерігачі звертають увагу, що взагалі в Західній Німеччині поширився рух лівих, мабуть підтриманий Москвою і сателітними країнами Східньої Европи.

СОВЄТСЬКІ ГАЗЕТИ „Красная Звєзда", орган міністерства оборони і „Сельская Жизнь" почали вести пропаґандивну кампанію для прославлення тих совєтських вояків, які служать в Афганістані і „несуть допомогу братньому афганському народові". Користуючись сталінськими методами возвеличування „геройства" газети описали історію Ніколая Кузнєцова, який, попавши у безвихідне положення, підірвав себе гранатою і таким способом загинув сам і забив вісім антикомуністичних повстанців. Очевидно, західні засоби масової інформації не мають можливости перевірити цього випадку. Совєтська преса тепер чимраз частіше поміщує статті і замітки про вірну службу молодих вояків і про „успішні" бої в Афганістані.

ЛІБЕРАЛИ ПЕРЕМОГЛИ радикальну партію Квебекуа, яка проповідувала свого часу відлучення провінції Квебек від решти канадської території і створення самостійної франкомовної держави. Лідер ліберальної партії у провінції Роберт Борасса повернеться на пост прем'єр-міністра провінційного уряду, який він очолював від 1970 до 1976 року.

КОРАСОН АКІНО, дружина забитого пострілом з кріса філіппінського лідера опозиції заявила, що вона кандидуватиме на місце президента у виборах в лютому 1986 року проти теперішнього президента Фердінанда Маркоса. Це рішення вона зробила під тиском багатьох опозиційних груп, які надіються, що розголошена справа вбивства Беніньо Акіно в 1983 році допоможе їм виграти президентські вибори, якщо вони відбуватимуться під наглядом представників інших демократичних держав.

БІЛИЙ ДІМ ШУКАЄ ЛЮДИНИ НА МІСЦЕ Р. МЕКФАРЛЕЙНА

Вашінгтон. — Офіційні речники Білого Дому повідомили, що президент Роналд Реґен й інші його найближчі співробітники, інтенсивно шукають відповідної людини, яка могла б прийти на місце Роберта МекФарлейна, головного дорадника Президента у справах крайової безпеки, який, хоч формально ще не проголосив своєї резиґнації і не визначив дати відходу, але заявив Р. Реґенові, що він бажає покинути Білий Дім і відійти від політики у приватне життя. Ніхто, ані Білий Дім ані сам МекФарлейн не подають справжньої причини відходу молодого відносно і здібного та холоднокровного дорадника Президента, якому ЗСА у великій мірі завдячують солідну підготову і перебіг конференції на вершинах між президентом Р. Реґеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим в Женеві.

Поінформовані особи у Вашінґтоні натякают однак на існуючий довгий і неприємний конфлікт, який існує між МекФарлейном і Доналдом Ріґеном, шефом штабу Білого Дому, який належить до ґрона „непорушних" дорадників Р. Реґена.

Як можливих кандидатів у Вашінґтоні називаються прізвища Дейвида Абшіра, делеґата ЗСА до Північно-Атлантійського Оборонного Союзу, Лоренса С. Іґелбирґера, колишнього заступника державного секретаря, Френка С. Карлуччі, колишнього заступника секретаря Департаменту оборони і віцеадмірала Джана М. Поінтекстера, теперішнього заступника МекФарлейна. Говориться, що особа Д. Абшіра фіґурує у цьому списку на першому місці і він має найбільше виглядів зайняти цей пост. Він, перед приходом у політику, займав становище екзекутивного директора Джорджтавнського центру для стратегічних студій і міжнародної політики.

Максимальна платня, згідно з теперішнім реґуляміном, визначена Урядом для головного дорадника у справах крайової безпеки, виносить 75,000 долярів. Це відносно низька винагорода, якщо враховувати відповідальності, які має така особа в Білому Домі.

Речник Білого Дому Леррі Спікс заявив кореспондентам, що Президент високо оцінює працю Р. МекФарлейна. Він, на питання кореспондентів вімовився, як раніше інші представники Уряду, назвати точну дату відходу головного дорадника, кажучи, що про це повідомлять засоби масової інформації, Президент і сам МекФарлейн.

Політичні спостерігачі кажуть, що з відходом молодих людей з Білого Дому „стара ґвардія" республіканців, особливо Джордж Шулц і Доналд Ріґен, знову переберуть повністю віжки політики у свої руки, правдоподібно зі шкодою для ЗСА.

В АМЕРИЦІ

ДРУЗІ І КОЛИШНІ колеґи президента Роналда Реґена зібралися на урочистий вечір, влаштований в його честь у Голливуді. Вони згадували, як Р. Реґен, в минулому предсідник профспілки кіноартистів, був спортивним радіокоментатором, а потім артистом, перш ніж вступити в політичне життя. Увесь збір від вечора призначений на фонд допомоги дітям-інвалідам.

КРАЙОВИЙ ФОНД гуманітарних досліджень вибрав професора філософії Оксфордського і Чикаґського університетів Лєшека Коляковского, відомого польського дослідника і критика марксизму, щорічним лектором на Джефферсонівських читаннях у травні наступного року. Лектор вибирається кожний рік радою Крайового фонду і дістає за лекцію 10,000 дол. Право прочитати лекцію вважається вищою честю, якою американський Уряд удостоює письменників і вчених. Професор Л. Коляковскі — перший неамериканець, удостоєний такої чести.

ДВАНАДЦЯТЬ МОЛОДИХ політичних діячів ЗСА вилетіли до СССР в двотижневу поїздку, під час якої вони мають намір ознайомитися з політичним кліматом у Совєтському Союзі після зустрічі лідерів двох країн. Група представляє американську раду молодих політичних лідерів, які підтримують особисті контакти між політиками, молодшими 40 років.

РЕЧНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ В'єтнаму сказав, що в'єтнамський уряд готовий відбути зустріч з американськими представниками для прискорення пошуків останків американських вояків, що загинули у В'єтнамі. Він також заявив журналістам, що в'єтнамський уряд хотів би вирішити проблеми, зв'язані з пошуками останків загиблих американців, у найближчі два роки.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ китайське пресове агентство, капіталовкладення ЗСА в комуністичному Китаї досягли одного більйона долярів і З'єднані Стейти Америки займають провідне становище серед усіх країн, які вкладають гроші в китайську економіку. Пресове агентство повідомляє, що 150 мільйонів долярів американські компанії вклали в спільні американсько-китайські підприємства, 600 мільйонів на пошуки нафти. Американці вкладають гроші в різні ділянки китайської економіки — від видобутку нафти і тяжкого машинобудування до туризму і харчової промисловости.

ПРАЦІВНИКИ СЛУЖБИ іміґрації і натуралізації передбачають величезний наплив у недалекому майбутньому в'єтнамців, які бажають поселитися в ЗСА. За період від 1976 до 1982 року з В'єтнаму еміґрувало 1,1 мільйона громадян. Лише в цьому році до ЗСА приїхало 125,000 в'єтнамців. Речник державного управління у справах втікачів Майкл Андерсон повідомив, що з проханням про в'їзну візу до ЗСА звернулося вже 600,000 в'єтнамців.

ЗСА ВИЗНАЛИ ПРИСУТНІСТЬ трьох старшин на чолі з генералом Робертом Віґтіном на летовищі Валлєти під час штурму захопленого терористами літака на Мальті. Офіцери прибули на Мальту разом з єгипетськими вояками на прохання уряду Єгипту, але не брали участи ні в самій операції, ні в керівництві нею. Речник Адміністрації ЗСА заявив, що офіцери були післані на Мальту, щоб „морально підтримати" Єгипет.

ПОЛОВИНА АМЕРИКАНСЬКОЇ допомоги, наданої афганським повстанцям, не доходить за призначенням. Як вважають пакістанські спеціялісти, керівники афганської іміґрації в Пакістані і особи, відповідальні за вантажі, продають, обмінюють або приховують значну кількість вантажів, призначених для партизанів. Представники вашінґтонської Адміністрації погоджуються з тим, що значна частина вантажів пропадає, але вважають, що лише 20 відсотків американської допомоги не доходить до місця призначення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Шпигунство союзника

За своїх шість років урядування президент Роналд Реґен уперше в минулу суботу, 29-го листопада 1985 року, присвятив свою щотижневу коротку промову нерез усі радіостанції проблемі шпигунства. Можна було передбачити це, бо в останніх тижнях виявлено майже одночасно аж кілька шпигунських афер, при чому не йшлося виключно тільки про совєтських шпигунів або американців на службі СССР, але й про інші країни. На чотири виявлені шпигунські афери дві стосувалися СССР, одна комуністичного Китаю й одна Ізраїля. Президент Реґен оправдано був, очевидячки сердитий і в гнівному тоні заповів, що в майбутньому треба посилити активність контррозвідки та що винуватих треба буде карати без уваги на те, у чию користь вони старалися здобути засекречені тайни чи — то військового чи промислово-технічного характеру. Конґрес, який бувало старався обмежити діяльність ФБІ та Сі-Ай-Ей — тепер напевне схвалить для них дальші фонди.

До шпигунської діяльности КҐБ американські керівні кола й широке суспільство вже наче привикли. Але арештування 21-го листопада ц.р. Джанатана Полларда, що був на службі морської розвідки, наробило багато шуму, бо це перший в Америці та взагалі дуже рідкий у світі випадок, що шпигунством займається якась держава супроти свого близького союзника. Шпиґунська діяльність Ізраїля на терені ЗСА тим більш обурлива і незрозуміла, що від часу проголошення ізраїльської державної самостійности в 1948 році існування Ізраїля буквально залежне від Америки — від її достав зброї, її первісного вишколювання ізраїльської армії, від її політичної підтримки Ізраїля Америкою (вето ЗСА на Раді Безпеки ОН проти шкідливих для Ізраїля резолюцій), від присутности на Середземному морі 6-ої фльоти ЗСА, та від велетенської економічної допомоги, що безперервно пливе відсіль до Ізраїля.

Конкретно — Конґрес схвалив уже 2 більйони 600 мільйонів допомоги Ізраїлеві на найближчі два роки на господарські і військові цілі. До тієї давнішої ухвали додано додатково півтори більйона долярів. Ізраїль частинно звертає давні позички, чи бодай платить за отримані довготермінові позички відсотки (не рахуючи беззворотних допомог у постаті достав зброї). Саме тепер впливовий сенатор з Гаваїв Деніел Іноню зголосив пропозицію, щоби обнизити Ізраїлеві відсотки від існуючого великого боргу. Це заощадило би Ізраїлеві 700 мільйонів дол. річно.

Ізраїльський уряд заперечив, наче би він вів на терені Америки будь-яку шпигунську роботу. Але Джанатана Полларда обвинувачують, що він займався шпигунською роботою у користь Ізраїля вже півтора року і видав різні дуже важливі засекречені документи. Речник Білого Дому відчитав у минулу суботу дуже рішучу заяву у цій справі. Мовляв, ізраїльський уряд заявив, що готов співпрацювати з американськими чинниками у слідстві і що він допустить американських фахівців до розгляду всіх документів, що їх доставив Поллард, — що перечило первісному становищу Ізраїля, наче би Ізраїль не мав із Поллардом ніякого зв'язку. Однак, — заявив речник Білого Дому, — „на жаль", Ізраїль свого приречення не дотримав і тому „закликаємо ізраїльський уряд якнайшвидше виконати своє приречення". Найкращим доказом, що ізраїльська амбасада у Вашінґтоні знала про цю шпигунську роботу Джанатана Полларда став факт, що коли тільки арештовано його — негайно відлетіли до Ізраїля два високі службовики ізраїльської амбасади у Вашінґтоні, очевидячки причетні до цієї афери.

Шпигуни були, є, і будуть, бо шпигунство — делікатніше кажучи розвідка — це один із засобів самооборони. Але викрадати військові чи промислово-технічні тайни у союзника нечесно, нерозумно і безпотрібно. Саме тепер Америка грає вирішну посередницьку ролю у замиренні на Близькому Сході, конкретно — довівши ж до згоди йорданського короля Гуссейна на зустріч з ізраїльським прем'єром Шимоном Перезом із такою делеґацією, яка репрезентуватиме й палестинців, без Ясіра Арафата і неприятливих для Ізраїля його найближчих прибічників. Без активної ролі американської дипломатії не можна й уявити собі замирення на Близькому Сході і заґарантування майбутньої безпеки Ізраїля. Тому навіщо було затіювати таку немудру штуку із шпигуванням на терені Америки?!

Але про значення американського союзу й приязні для Ізраїля найкраще знають самі ізраїльські мужі і всі їхні побратими в Америці. І тому, як можна було згори сподіватися, названий вгорі ізраїльський прем'єр вже перепросив президента Реґена, заявив, що Ізраїль переведе у себе слідство, хто саме наказав перевести цю шпигунську аферу і що вона принесла в постаті викрадених документів і запевнив, що в майбутньому таке не повториться. Обидвом сторонам залежить на збереженні тісних взаємин — Ізраїль своєю географією важливий для Америки, бо стоїть на дорозі совєтському гонові до Перської затоки і це таки одинока дійсно демократична країна на Близькому Сході, а для Ізраїля американська приязнь — запорука існування і безпеки. Тому та шпигунська афера буде тільки епізодом, але треба буде довшого часу, щоби цей епізод без решти забувся.

Роман Чорнобіль

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНЦІВ У БРАЗИЛІЇ

Бразилія — це країна великих і рідко заселених просторів, необмежених природних ресурсів, великих та перенаселених міст, а при тому країна фінансово вбога через нестабільність тамошньої валюти. Якраз у такому середовищі опинилися у Бразилії українські поселенці, деякі як четверте вже покоління, які проживають у джунґлях в околиці містечка Прудентополісу.

У жовтні цього року, завдяки організаційному хистові Петра Бокала, зорганізовано прогулянку до Бразилії, де, між іншим, американські туристи мали нагоду відвідати деякі з тих поселень. Це край Богом і людьми забутий, положений у високих горах посеред джунґлів, без електрики, телефонів, лікарської опіки, а у час негоди зовсім відмежований від інших поселень. Стан тамошніх вузьких і небезпечних доріг — катастрофальний. Мости на річках чи потоках це примітив збитий з дощок та без охоронних бар'єр. Не зважаючи на запевнення, що на тих дорогах не було ще ніякої катастрофи, їзда малим автобусом посеред бездонних пропастей і стін стрімких скель не належала до приємности тим більше, що часом треба було на дорозі затримуватися і відкидати обриви скель і каміння, що загороджували проїзд.

Не зважаючи, однак, на невідрадні обставини, ми найшли там те, що важко найти хоч би в сучасній Україні, а саме ми найшли там українську ідентичність, чисту українську мову, якою поправно володіють як діти, так молодь і старші. Ми найшли там щиру і сердечну любов до України, любов несплямлену партійними роздорами.

Щойно там наглядно можна бачити, яку колосальну ролю відограє Церква у житті громади. Священик, який приблизно раз у місяць приїжджає до тих так званих колоній, він не лише ісповідник віри, він також дорадник у широкому діяпазоні різних справ — від медичних аж до аґрикультурних. Щойно там можна оцінити з якою великою посвятою і самовідреченням працюють над освітою молоді, священики, сестри служебниці, катехитки, а то й приватні особи.

Не легке життя і тамошніх хліборобів. З уваги на дуже стрімкі склони гористого терену, рільничого знаряддя там уживати не можна і усю працю на ріллі виконують там ручно. Ранньою весною випалюють відповідний простір джунґлів, при чому пнів спалених дерев не викорчовують і то не лише тому, що нема відповідного знаряддя, але головно тому, що коріння спалених пнів придержує на склонах тонку поволоку урожайної землі. У такому попелищі садять лише кукурудзу і квасолю і ці два плоди земні — це підставовий і цілорічний харч поселення. Збір плодів зносять на плечах на низини і тоді щойно можна його доставити конем до осель.

Майже кожна колонія має свою церкву і при церкві початкову школу, де діти вивчають українську і португальську мови у слові і письмі. Школи ці не мають ніякого фінансово-державного забезпечення і переважно їх провадять українські катехитки. Дітей у передшкіллі дуже багато. Здебільшого роблять вони враження недоживлених, дуже скромно одягнених і переважно босих, хоч при тому діти дуже чемні і ввічливі. Їх майбутнє безнадійне, бо батьки у тих питомих обставинах не можуть їм запевнити принаймні середньошкільної освіти. Вправді у Прудентополісі, що є центром цієї округи, є дуже гарний Інститут св. Ольги, де навчається приблизно 700 сиріт та дітей убогих селян, але фінансові ресурси цієї інституції також дуже обмежені.

Щоби принаймні частинно прийти з допомогою бразилійським українцям д-р Ценко піддав думку заснування у З'єднаних Стейтах Америки українського аґрарного банку, при чому він сам вплатив на цю ціль суму 10,000 долярів. Фірмову опіку над цією справою перейняв ЗУАДК. Як нас на місці поінформовано, — акція і почин д-ра Ценка дає вже тепер позитивні наслідки і сьогодні в околиці Прудентополісу закуплено кількасот акрів урожайної землі та у найближчому часі мають там поселити українських безземельних селян, які у відповідних ратах зі своїх майбутніх доходів сплачуватимуть розпарцельовані ділянки з тим, однак, застереженням, що по сплаченні вони зможуть відпродати свої ділянки, але лише іншим українцям. Ця клявзуля запевнить тривкість українського стану посідання у Бразилії.

Рівнобіжно до акції д-ра Ценка існує ще одна акція, а саме спонзорування середньої та вищої освіти українським сиротам у Бразилії. Опіку над цією акцією перейняв „Союз Українок Америки", а зокрема референтка цих справ Анна Кравчук. (18 Telegraph Hill Road, Holmdel, N.J. 07733).

Ці обидві харитативні акції заслуговують на повну моральну і матеріяльну підтримку українців в Америці і Канаді. Ми часто любуємося у кличі „Молодь — це будучність народу". Часто запитуємо себе, де наша молодь, застановляємося над питанням асиміляції молодого покоління, а все воно свідчить, що нам не байдуже питання майбутнього нашої молоді. І якраз тепер є нагода допомогти молоді, українській молоді у Бразилії. Тож докажім ділом наші добрі наміри.

Українські громади в Америці і Канаді, за дуже малими вимкками, виявляють велику жертвенність на народні цілі, може і найбільшу жертвенність із усіх етнічних угрупувань. Ми щедро жертвуємо на церковні, наукові, культурні та політичні організації, інституції та товариства, але все воно є, переважно, для запевнення сучасности. Бразилійська допомогова акція носить знам'я запевнення майбутнього, запевнення ідентичности нації і саме тому вона найбільш доцільна. Занедбання цієї акції обтяжило би наше національне сумління саме під цю пору, коли на батьківщині всіма засобами нищиться і заперечується ідентичність української нації. У подяці Всевишньому за те, що дозволив нам користуватися благами нашої прибраної батьківщини, цієї „молоком і медом" багатої країни, ми повинні всеціло включитися у акцію допомоги нашим землякам у Бразилії.

Ол. Зозуля

Перший ужинок

— Чи ви читаєте своїм внукам українські казки?

— А вам яке діло до моїх внуків! Досить, що ходять до української школи.

— Добре що ходять, але дід — це перший учитель.

Внуки вбігли до хати, і мерщій до телевізії. А я навперейми:

— Хочете послухати віршиків?

— Петрик зиркнув на сестричку, шморгнув носом і запитав:

— Добре, тільки не довго.

Оце „тільки" підрубало моє бажання до читання. І почав я читати дитячим голосом:

У золотій пшениці
Синя волошка іскриться,
Руки свої простягає
До сонця, що золотом грає,
До хмарки, що в небі блукає
І землю дощем напуває,
До вітру, що поле колише,
До срібно-зеленої тиші.

— А що таке волошка? — запитала Оленка.

— Це, — пояснив дід, — синя-синюща квіточка, що росте в пшениці.

— А що таке пшениця?

Тут уже треба було не тільки пояснити, а й малюнок колоска показати та продеклямувати:

Колосочки, колоски,
Чом в вас золоті сорочки,
Чом вартуєте у полі,
На широкім на роздолі?
— Праці вклали в нас чимало,
Поки жито спілим стало,
Золоті ми не спроста:
Праця завжди золота!

— Ну, як, подобається?

— Гарно. Тільки чому в них золоті сорочки?

Дід усміхнувся, але не пояснює — просить читати ще, а внуки ні пари з вуст. Тепер послухайте про що просять діти:

Весна чесала річці
Голубу косичку.
Від снігів її купала,
В нову сукню одягла,
Щоб була у річці
Голуба водичка.
Та погано річці дуже
Від людей таких байдужих:
Воду в річці забруднили,
Закидали, отруїли.
Не купаються в ній діти —
Річці вже не жить на світі.
Люди, дуже прошу:
Річчину ви косу
Вичистіть від бруду —
Краще річці буде.
Поверніть нам річку —
Голубу косичку!

Діти дивились на діда, ніби щось пригадували, а дід із задоволенням ствердив: — Вірші гарні. Видно, що їх написав розумний поет, що має юрбу дітей.

- Ні кажу, — дітей ще не має. Написала ці вірші восьмирічна дівчинка Софійка Когут, що живе у Львові, навчається в третій клясі. Вона наймолодша поетеса в Україні. Вірші її талановиті, цікаві думки і щирі. Тому її поезії друкують київські журнали. Це її перший ужинок на ниві нашої літератури. Ясно одне — це багатонадійний, рідкісний талан.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

У своїй статті п.н. „Ми і бразилійські українці" („Свобода" з 16-го листопада ц.р.) В. Сірський звертає увагу, що треба негайно зорганізувати „допомогу тій селянській молоді, яка шукає собі кращого життя у бразилійських містах... що молодь треба спрямувати до фахових і торговельних шкіл, а найздібніших одиниць вислати до високих шкіл".

Це все правильно. Можна ще додати, що це навіть є нашим обов'язком допомогти своїм людям, а головно у шкільництві, щоб вони самі могли підвестися. Слід пригадати при цій нагоді, що при Союзі Українок Америки існує добре розвинена стипендійна акція. Через цю акцію 500 українських дітей та молоді в Південній Америці користає з допомоги на науку. Кожний учень, який користає з цієї допомоги, є рекомендований відповідальною особою, щоб не було надужиття довір'я жертводавців-спонзорів. Стипендійна акція при СУА заохочує ґрадуантів опікуватися молодшими учнями, щоб якнайбільше число українських дітей могло користати з допомоги.

Ксеня Гапій

Ливінґстон, Н. Дж.

КИТАЙСЬКІ ЛІДЕРИ, намагаючись зупинити хвилю протестів молоді, яка незадоволена теперішньою політикою „відкритих дверей", підтримувану Денґ Шіаопінґом, наказали надрукувати у центральних газетах статтю колишнього диктатора Китайської Народної Республіки Мао Зедонґа, який 46 років тому закликав китайську молодь сліпо виконувати накази компартії і працювати для „прослави батьківщини". Західні дипломати і кореспонденти в Пекіні, думають, що такий крок свідчить про турботу китайських лідерів рухом молоді, який чого доброго, може перетворитися у масові виступи проти компартії і уряду.

О.Т.

І ТИ, ТЕЛЬНЮЧЕ, ТЕЖ...

В „Літературній газеті", ч. 38, з датою 19-го вересня 1985 року читаємо огляд книжки „Український радянський памфлет", що вийшла друком у видавництві „Дніпро" в Києві цього року. Щоб надати більшої вагомости самому памфлетові, огляд попереджений фраґментом із вступного слова до книжки, що його написав Віталій Коротич з такою реплікою: „Зосереджена в тугій памфлетній формі ненависть б'є навідліг — автор памфлету має бути відважним, добре знати не тільки проти чого він, але й за що; ненависть у найкращих памфлетах завжди поєднується з антитезою — з любов'ю до тих, від чийого імени памфлет і націлюється в обличчя".

Віталій Коротич добре знає від чийого імені він говорить. Хоч і спочатку зараховували його до „шестидесятників" та й він сам пробував говорити співзвучно під ритм „ґуманістичної тональности", що її висунули поети шестидесятих років (згадати б хоч би його рядки: з першої збірки „Золоті руки". 1961: „Я — за чисте мистецтво, а мистецтво чисте тоді, коли роблять його і руками, і думками чистими" — то скоро він забув про чисті руки і чисті думки, перейшов на службу режиму, вже в 1967 році вписався у партію, навіть підготовив нову збірку віршів „Перевтілення" та й почав свою вислужницьку роботу. За те припали йому відзначення, премія Островського, премія Тичини, на тридцятому році життя дали йому пост секретаря правління Спілки Письменників України та й згодом обдарували відповідальним постом редактора журналу „Всесвіт". Тож вислужницький тон та й поучення як бити ворогів у Коротича нас дивує. Але рецензію на цю книгу, презентовану Коротичем, написав у „Літературній Україні" Станіслав Тельнюк і це саме дивує. Тельнюк виглядало розважніша людина, не того покрою, що віршописці-славолюби, якими виявились Коротич, чи Драч, він більше прикладався до літературної критики і теорії літератури та, — як це подає наша Енциклопедія Українознавства, — у 60-их роках у Самвидаві були поширені сатиричні поезії Тельнюка проти русифікації. Видно, що гайку закручують добре під керівництвом „культурного" Ґорбачова, що до партійних вислужників типу Коротича, чи Драча загнали й безпартійного Тельнюка.

А Тельнюк вдаряє за випробуваною методою на сантимент. „Уже шість з половиною десятиріч, — пише він у своїй рецензії, — читаються і перечитуються фейлетони і памфлети Остапа Вишні, Василя Еллана-Блакитного, Костя Котка написані у дні громадянської війни чи одразу ж після неї. Класика має магічну силу — вона не старіє". Це правда, що клясика не старіє, у неї магічна сила. Але саме Тельнюк і призабув про цю магічну силу та й клясику натягає на свій, чи радше на режимний лад. Та ж відомо і Тельнюкові, який з Вишні був памфлетист. Якщо Вишня такий вже заслужений для режиму памфлетист, то за що його в 1934 році арештували і заслали. Його співтовариш заслання Йосиф Гірняк докладно розказував у своїх споминах, як то памфлетизував Остап Вишня в Ухті і Чіб'ю та як його відцурались, коли вже навіть повернувся із заслання, що й самий Максим Рильський побоювався його зустріти. Відомо напевно теж Станіславу Тельнюкові, що всі твори Василя Елланського-Блакитного були заборонені урядом в тридцятих роках і щойно в 1956 році його реабілітовано. А вже просто неймовірно, як легко можна згадувати ім'я Костя Котка, навіть не назвавши його справжнього імені і прізвища — Миколи Любченка, що його в тридцятих роках не тільки арештували але й зліквідували разом з іншими боротьбістами; можливо, що це було

(Продовження на стор. 4)

Богдан Остап'юк

ОЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ

(До 110-річчя народження)

Олександер Кошиць народився 30-го серпня 1875 року в сім'ї о. Антонія Ігнатовича Кошиця у селі Ромашки Канівського повіту на Київщині. Коли йому було два роки, перенісся батько на парафію в село Тарасівку, Звенигородського повіту. Поля Тарасівки межували з селом Кирилівкою, батьківщиною Т. Шевченка. Молодим хлопцем служив Шевченко в о. Ігнатія Кошиця, недалеко Звенигородки. Отець Ігнат Кошиць був саме прадідом Олександра Кошиця. В Тарасівці пройшли його дитячі та юні роки.

В останній статті, яку писав Кошиць на смертному ложі у Вінніпеґу, що її помістив „Новий Шлях" у календарі за 1945 рік ст. 35-37 під заголовком „Недоспівана пісня" читаємо: „На нашій святій Україні є одно місце, до якого лине душа й серце кожного українця, хто б він не був. Це є село Кирилівка, Звенигородського повіту, батьківщина Т. Шевченка. Доля дала мені щастя майже весь молодий вік прожить у тих місцях, і моя душа і серце зв'язані з ними міцним ланцюгом почувань, переживань і спогадів, бо через яр від Кирилівки лежить село Тарасівка, де колись Шевченко пробував вчитись у дяка Богородського малярства. В тім селі мій батько о. Антоній Кошиць був священиком, а в Кирилівці священствував брат о. Олександер Кошиць, син Григорія, що хрестив Шевченка. Тож хочеться при кінці життя пригадати тих людей, серед яких колись ріс та жив".

В 1884 році післали батьки дев'ятирічного хлопця до епархіяльної бурси в Богуславі, яку закінчив 1891 року. Того ж року поступив Кошиць до Київської Духовної Семінарії, яку закінчив в 1896 році 21-літним юнаком. Після семінарії обняв посаду вчителя в церковно-приходській школі у Грузьці, Київського повіту, де зорганізував перший самостійний хор. В 1897 році вступив до Української Духовної Академії, і на другий рік мав вже чудовий Академічний Братський Хор, з яким дав перші прилюдні концерти. Духовну Академію закінчив в 1901 році. Був рік на світській службі, а згодом одержав посаду вчителя у жіночій епархіяльній гімназії в Ставрополі на Кавказі, де зорганізував мужеський хор, з яким виступав на концертах з українськими піснями. В 1903 році одержав пропозицію від уряду Кубані записувати козацькі пісні. Він зібрав слова і мелодії 500 козацьких українських пісень, за що одержав у 1907 році золоту медалю на етнографічній виставці в Катеринодарі, столиці Кубані. В 1904 році перейшов на посаду вчителя у І-шу Тифліську жіночу гімназію за Кавказом. Але того ж року перенісся назад до Києва на посаду вчителя співу в Духовній Семінарії. Хоч ця посада була мізерна, але він взяв її тому, щоб бути у Києві, про який снив та мріяв увесь час.

У Києві Микола Лисенко запросив його обняти у його нововідкритій Музичній Школі катедру хорового співу. В 1906 році вписався разом із Стеценком, Андрієм Чехівським та славним Микешою на курс композиції Любомирського, який закінчив з найвищою оцінкою в 1910 році. В 1909 році обняв дириґентуру хору студентів університету св. Володимира. На конкурсі хорів у 1910 році Студентський Хор під управою Кошиця, одержав першу нагороду. Від 1911 року обняв професор Кошиць Університетський Церковний Хор, найкращий, як він казав, який він мав у своєму житті. „Коли я, говорив Кошиць, пригадую собі художні переживання з цим хором, я прощаю долі всі удари на тернистому шляху, і в той момент почуваю себе найбагатшим чоловіком на світі та дякую Богові за те, що все це було". В тому 1911 році запрошено його в Імператорську Музичну Школу, яка згодом стала консерваторією, обняти катедру хорового співу. З хоровою клясою поставив він у „Купецькому Зібранні" ораторію Генделя „Юда Маккавей" в супроводі консерваторської оркестри.

У 1912 році запросив Кошиця славний Микола Садовський стати капельмайстром у його театрі. В його театрі вивів він оперу М. Лисенка „Різдвяну Ніч" та „Утоплену", оперу Козаченка „Пан Сотник", Кржижковського „Янек" та інші. Та коли запропоновано йому в 1916 році дириґентуру Київської Опери, був він змушений залишити театр Садовського та консерваторію. Оперою дириґував він лише один рік, тобто до 1917 року.

У березні 1917 року постала в Києві Центральна Рада, яка покликала Кошиця до Музично Театрального Комітету, з якого опісля розвинулося Міністерство Мистецтв України. Професора Кошиця іменовано директором Музичних Справ при Державнім Українськім Театрі, і заразом головою Музичного Відділу Міністерства освіти. Перетяжений працею передав він головство Стеценкові, а сам зайнявся утворенням Етнографічного Кабінету при Міністерстві. Під час Директорії, за попертям Отамана Симона Петлюри, на внесок проф. Кошиця, основано Українську Національну Капелю, яка на весні 1919 року виїхала до Европи.

Перший виступ Капелі 11-го травня 1919 року в Празі

Протоієрей Корсуновський згадує із захопленням про цей перший виступ Капелі у Празі, у своїй статті п.з. „Перша перемога проф. Кошиця, яка була поміщена у календарі „Нового Шляху" на 1945 рік ст. 85-86: „Ще в п'ятницю 9-го травня на пробу співу прибула майже вся празька консерваторія з професорами та учнями включно. Такі велетні як Ферстер, Новак і слава та гордість Чехії, як проф. Зденек Неєдлі, поводилися як діти, вискакували на естраду, обнімали Кошиця і від хвилювання не могли навіть щось сказати, лише викликували: то вжасне, то кольосальне... ви чародзеє. Захоплений п. Кшичка, професор консерваторії і дириґент найбільшого співацького здруження в Чехії „Глаголь", яке нараховує понад 5,000 членів, звернувся до Кошиця і хору з палкою промовою: „Ми чехи уважали себе, найбільшим музичним народом, ми вірили, що найкраще в світі співаємо ми, а тепер бачимо, що ми повинні вчитися у вас?..." На другий день прибуло на генеральну пробу багато музичних критиків, які прочитали у журналі „Венкові" статтю, яка починалася словами Юлія Цезаря „вені, віді, віці" (прийшов, побачив, переміг). Концерт відбувся у неділю 11-го травня 1919 року в „Народнім Діваддлі". Публіка була вибрана, поважна, міністри, вищі урядовці, амбасадори та консулі різних держав. Свідками цього тріюмфу були дехто з наших чільних людей, як проф. Михайло Грушевський, міністер Жуковський та інші, які неприхильно ставились до поїздки Капелі, а тут побачили, що варто було їхати. На тому концерті одержав Кошиць, перший в Европі, величезний лавровий вінок, який відкривав вікно далі до Европи".

З Праги вирушила Українська Національна Капеля до інших столиць Европи. В Парижі дочка всемогучого президента Клеменса, творця Версальського миру, в колосальному амфітеатрі, запросила Кошиця до президентської льожі, і при громових оплесках найдобірнішої паризької публіки, передала йому своє признання та дорогоцінну відзнаку. Також у Брюсселі, бельгійська королева вшанувала Кошиця і українську пісню відзначенням та привітом.

Закінчення буде.

Добрі вістки з Філядельфії

Українська громада стужилася за добрими вістками. Хочемо поділитися з читачами добрими вістками з Філядельфії, а саме: вістками із життя і дальшого розросту Українського Освітньо-Культурного Центру.

20-го жовтня ц.р. відбулися шості Річні загальні збори Корпорації УОКЦентр. У цій статті подамо деякі важливіші дані про цю нашу дуже активну організацію, на основі звіту президента Корпорації д-ра Олександра Черника та деяких додаткових інформацій.

Корпорація має сьогодні 717 членів, у тому 635 фізичних членів і 82 члени-організації. Члени Корпорації закупили дотепер 2,147 250-долярових уділів на суму 536,750 дол. Інші приходи Центру — це річні вкладки членів, коляда, пожертви, американські дотації, дорівняльні фонди, винайм приміщень, річні і одноразові, бенкети, базари, відсотки і т.п.

У розходах найбільшими позиціями були сплата морґеджу, розбудова, перебудова і направи огрівання, електрика і вода, пошта і т.п.

Позиція „платні" становила у звітовому році всього 7,497 дол. Це значить, що величезна діяльність тієї великої організації спирається майже виключно на безкоштовній праці. Д-р Черник звітував, що деякі із членів дирекції УОКЦентру жертвували по 40 до 60 годин своєї праці тижнево!

Найбільшими осягами УОКЦентру було у звітовому році спалення 350,000 морґеджу, підготова і започаткування великої розбудови приміщень Центру; заходи, щоб включити у життя УОКЦентру організоване українське студентство та прийняття до Центру нашої української школи, СУМ-а та хору „Прометей".

Приготування і перебудівка приміщень для нашої школи вимагало багато труду і коштів. Д-р Черник висловив подяку членам УОКЦ, що допомагали у цих працях, а зокрема: Миколі Лютому, якого він назвав „українським суперменом".

Д-р Черник не згадував про це у звіті, але ми бачили, як при перебудові приміщень Центру у велику літню спеку важко у поті чола працював не тільки він сам, але теж два його доростаючі сини.

Є надзвичайно позитивним осягом, що у гарних приміщеннях Центру працюють сьогодні і „Рідна Школа" і „Наша Українська Школа" і що українська молодь обох цих шкіл виховується у середовищі, яке вчить її взаємозрозуміння і братньої любови.

Про розміри і динаміку праці Центру можуть свідчити такі цифри: 14 засідань Дирекції Центру у звітовому році та 350 засідань різних комітетів Центру; 126 різних імпрез, у тому 16 імпрез, влаштованих сектором імпрез Центру.

Праця УОКЦентру йшла у звітовому році у чотирьох секторах: адміністраційному, що його очолював д-р Ярослав Яримович; у секторі програм, що його вів інж. Анатоль Прасіцький; у секторі господарчому, що його очолював інж. Борис Павлюк та у секторі фондів, що його вела Христя Кульчицька.

Сектор програм обіймав у звітовому році три „служби": службу шкільництва, що її очолювала Марія Конрад; службу інформації, яку вела Орися Гевка та Суспільну Службу, що її очолювала мгр Марійка Татуньчак. Членство УОКЦентру збільшується, сказав д-р Черник, приблизно на 100-150 осіб річно.

У Філядельфії й околиці живе біля 70,000 осіб українського походження, і завданням УОКЦентру є приєднати до Центру якнайбільше із них.

УОКЦентр росте і розвивається на базі великої жертвенности української громади, але провід Центру робить невпинні заходи, щоб одержувати державну, стейтову і міську допомоги.

Великі завдання і перспективи Суспільної Служби при УОКЦ

УОКЦентер почав розбудову Суспільної Служби перед двома роками. Служба має сьогодні 12 платних працівників, у тому 9 працівників, що працюють повний час. Крім цього, у Суспільній Службі УОКЦ працює багато добровольців.

Зроблено „оцінку запотребування" і виявилося, що багато із наших людей живе у нужді. При відповідній організації, при відповідних зусиллях цей стан можна буде у великій мірі поліпшити.

УОКЦ наполегливо робить відповідні заходи і дотепер одержав на потребу С. Служби біля 98,000 дол., з цього 50,000 дол. від стейту. Є надія одержати у тому році біля 150,000 дол. допомоги, а у майбутньому чимраз більше, може і один мільйон долярів річно.

УОКЦентр здобув собі кількох добрих приятелів серед американських політиків, багато доброї волі виявили зокрема стейтові сенатори Джов Ракс і Стуарт Ґріннс, стейтовий конґресмен Джан Факс та колишній конгресмен, добре відомий українській громаді Чарлс Дагерті. Сенатор Ракс був, між іншим, дуже помічним у вистаранні для С. Служби УОКЦентру 50,000 дол. від стейту.

Завданням Суспільної Служби при УОКЦентрі є, сказав д-р Черник, не конкурувати на тому полі з іншими нашими організаціями, але збудувати Суспільну Службу на американський лад. При цій нагоді варто зауважити, що в Америці існує багато федеральних, стейтових, міських та приватних фондів для допомоги убогим, старшим, немічним і т.п., і дотепер українська етнічна група користала з цих фондів дуже мало. Здобування такої допомоги вимагає багато наполегливої праці, фахового підходу і деколи належних зв'язків.

У О К Центер присвячує цим справам багато уваги та зусиль, і є добрі вигляди, що з бігом часу допомога тим нашим громадянам, що її потребують, буде чимраз збільшуватися.

Новообрана Дирекція УОКЦентру і завдання, що лежать перед нею

Загальні збори вибрали Дирекцію УОКЦентру у такому складі (велика більшість членів Дирекції була перевибрана): члени Екзекутиви: президент Корпорації — д-р Олександер Черник; 1-ий віцепрезидент і голова сектора адміністрації — д-р Ярослав Яримович; 2-ий віцепрезидент — Віра Андрейчик; екзекутивний директор — Орися Гевка; секретар і голова сектора фондів — Христя Кульчицька; касир — д-р Лев Кушнір; голова сектора господарки — інж. Борис Павлюк; голова сектора програм — позиція ще не обсаджена; члени Дирекції (усі члени дирекції ведуть різні ділянки праці УОКЦентру і є головами одної або більше комісій УОКЦ. У зв'язку з тим, що розподіл праці між директорами УОКЦ ще не закінчений, подаємо нижче прізвища директорів у поазбучному порядку, без зазначення, які ділянки праці УОКЦентру вони очолюють): Дзвінка Барабах, інж. Роман Булик, проф. Володимир Винницький, Генрі Галавай, Роксоляна Гарасимович, Анна Гаррис, мгр Роман Дубенко, інж. Юліян Крижанівський, Марія Конрад, Іванка Луцишин, Микола Лютий, інж. Анатоль Прасіцкий, Патриція Савчак, Дмитро Ткачук, Дарія Федак та Марія Циган.

УОКЦентер — це, без сумніву, величезне досягнення філядельфійської громади, це нова твердиня українства, будована на здорових основах.

Найбільше і найважче завдання, яке стоїть перед українською іміграцією — це виховання молодших поколінь, врятування наших дітей і внуків перед денаціоналізацією. УОКЦентер створив і далі розбудовує приміщення для шкіл українознавства та приміщення для українського культурного життя, які притягають до себе молодь, дають їй найкраще середовище, що ним наша молодь може гордитися.

Другим великим завданням, що УОКЦентер поставив перед собою і його послідовно реалізує є якнайширша розбудова Суспільної Служби, яка улегшила життя нашим громадянам, які потребують помочі, зокрема нашим старшим громадянам.

Усі дотеперішні осяги УОКЦентру стали можливими завдяки подиву гідній, незвичайно жертвенній праці гурту наших ідейних одиниць молодших і старших поколінь, і завдяки подиву гідному зрозумінню ваги справи і жертвенності української і довколишньої громади.

Багато зроблено, але перед будівничими УОКЦентру ще багато праці. Маємо високоідейний, випробований гурт дуже вартісних працівників, треба дальшої широкої піддержки всієї нашої філядельфійської і довколишньої громади.

Я. Татомир

ФУНДАЦІЯ ПРИЯТЕЛІВ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ, ІНК.,

проголошує з великою вдячністю 1-ший список ВШ Жертводавців на мільйоновий

„ВІЧНИЙ ФОНД ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ".

За час від Зустрічі Представників ЕУ з громадянством Нью Йорку 28 вересня 1985 до кінця листопада 1985 наспіли декларації та пожертви від ось таких Громадян:

	декларовано:	вже вплачено:
Український Народний Союз	50.000.00	
Дир. Коць Маріян і Іванна	20.000.00	10.000.00
НТШ — Нью Йок	10.000.00	
д-р Ценко Микола	5.000.00	1.000.00
д-р Кознарська Марія	4.000.00	2.000.00
Українська Фед.Кред. „Самопоміч" — Нью Йорк	2.500.00	2.500.00
д-р Фіґоль Атанас (у канадських долярах)	2.000.00	2.000.00
мґр. Баранецький Володимир і Христина	1.000.00	500.00
д-р Бачинський Олег	1.000.00	1.000.00
Ватага Бурлаків	1.000.00	1.000.00
д-р Ворох Степан і Степанія	1.000.00	
бл.п. д-р Нижанковський Зенон (із спадщини)	1.000.00	1.000.00
Никифорук Василь і Зеновія	1.000.00	500.00
мґр. Олесницький Остап і Слава	1.000.00	200.00
комерсант Пирський Михайло	1.000.00	1.000.00
мґр. Рак Володимир і Анна	1.000.00	500.00
Українська Православна Фед. Кред. — Нью Йорк	1.000.00	1.000.00
Українська Фед. Кред. „Самопоміч" — Джерзі Сити	1.000.00	1.000.00
інж. Чайківський Богдан і мґр. Ірина	1.000.00	1.000.00
д-р Шпитко Микола	1.000.00	
Шуган Степан і Евстахія	1.000.00	1.000.00
Українська Фед. Кред. „Самопоміч" — Ньюарк, Н.Дж.	600.00	600.00
інж. Грицай Тарас і Ія	500.00	150.00
Кулинич Зеновія	500.00	500.00
мґр. Олесницька Софія у пам'ять чоловіка д-ра Богдана	500.00	500.00
Олесницький Любодар і Марта	500.00	100.00
Олесницький Нестор і Іванка	500.00	100.00
проф. д-р Петришин Володимир і Аркадія	500.00	
д-р Петришин Волтер і Гелен	500.00	500.00
Політило Анна в пам'ять чоловіка д-ра Юліяна	500.00	500.00
д-р Прокоп Мирослав і Люба	500.00	500.00
Роспутько Ольга (Філядельфія)	500.00	500.00
Сидор Теодора	500.00	100.00
Тріска Евгенія	500.00	500.00
Український Спортовий Клюб, Нью Йорк	500.00	500.00
Пластова Група Трентон (дол. 100.00 у пам'ять І. Костюка)	200.00	200.00
Рекшинська Серафима з дітьми у пам'ять бл.п. Василя Рекшинського	161.00	161.00
Гаврих Л. 100.00, д-р Стецьків Е. і Н. 40.00, д-р Пушкар В. і С. 10.00 у пам'ять Марії Гаврих	150.00	150.00
Ґайда Ігор і Рома	150.00	150.00
Бунецький О. (Канада — в канадських долярах)	100.00	100.00
Ворох Володимир і Марія	100.00	100.00
мґр. Качала Созонт	100.00	100.00
інж. Лесько Михаїл і Люба	100.00	100.00
ОДВУ Балтімор	100.00	100.00
Олесницький Юрій	100.00	100.00
д-р Осінчук Роман (щорічно дол. 100.00)	100.00	100.00
Пласт Клівленд	100.00	100.00
Пласт Нью Йорк	100.00	100.00
Подоба Теодор	100.00	100.00
Роговський Віктор і Марія	100.00	100.00
о. Ткачук Іван	100.00	100.00
Ціхаш Олена	100.00	100.00
Дністер — мґр. Васічко Володимир	50.00	50.00
Клим Іванна і Ярослав	50.00	50.00
Мілянич А. Михайло	45.00	45.00
Сердюк Параскевія (Нью Гемшир)	40.00	40.00
Тропак Андрій	25.00	25.00
Ключник Ірена (Каліфорнія)	20.00	20.00
Балицька Наталія (Іллінойс)	10.00	10.00

Додаткові пожертви (деякі замість квитків) з нагоди Зустрічі в Нью Йорку:

По дол. 100.00: Косович Дмитро і Стефанія, Лиман Леонід, д-р Ратич Іванна, Стебельська Лідія.

По дол. 70.00: Джус Теодор і Норма, мґр. Ільницький Роман і Ніна, д-р Трембіцький Волтер і Ґльорія, д-р Чолган Ілярій і Рома.

По дол. 50.00: д-р Бородайко Богдан, д-р Макаревич Іван і Наталія, мґр. Рак Оксана, інж. Суховерський Омелян з дружиною.

По дол. 35.00: ред. Барагура Володимир і Марія, д-р Головінський Іван, Ржепецька Марія, д-р Рожанковський Ярослав, Савицька Марія, Смеречинська Павліна, Ярош Марта, Яхно Ольга.

По дол. 30.00: Островерха Олена.

По дол. 25.00: Ковалів Роман і Бронислава, мґр. Мотиль Олександер і Марія, Круховий Володимир із дружиною, Курчук Микола з дружиною, Тимочко М. і Я.

По дол. 20.00: Бачинський Юліян із дружиною, Білан Іванна, Єнсен Евгенія.

По дол. 10.00: д-р Домбчевський Іляріон, Навроцька Христина.

У пам'ять Марії Володимири Залеської зложили:

Дол. 410.00 — Онишкевич Лариса і Любомир із Родиною.

По дол. 100.00: Стасюк Лідія і Маркіян, Шипилявий Богдан і Христина.

По дол. 50.00: Котис Богдан, д-р Скорецька Олена, Щур Леся і Орест.

Дол. 30.00 — Кузик Дарія Н.

По дол. 25.00: д-р Крупа Теодозій і Любомира, д-р Романків Л. Т., Ружицька Таїса (в канадських долярах), Родина Соневицьких, Марія Храплива.

По дол. 20.00: Гафткович Надія і Іван, Глушок Марія і Михайло, Обаранець Олена і Евген.

По дол. 15.00: Депутат Теодозія і Михайло, Цісик Евгенія і Марія.

По дол. 10.00: Бойцун Анастазія і Михайло, Дулиба Розалія і Микола.

На Зустрічі в **Сан Франціско** 16 листопада ц.р. вплатили:

По дол. 500.00: Гувер Анна С., Маренін Юрій і Галина, д-р Сидорак Ярослав і Оксана.

По дол. 250.00: о. Микита Андрій, Українська Кат. Місія св. Апостола Андрея (Сакраменто), Українська Кат. Місія св. Володимира (Сан Хозе); Українська Кат. Церква Непорочного Зачаття (Сан Франціско).

По дол. 150.00: — Стецьків Богдан і Галина.

По дол. 100.00: Візір Віталій, Козбур Нестор і Люба, Оренчук В. і Я.

По дол. 50.00: — Шавлач Ростислав і Віра.

По дол. 25.00: — Костирко Микола.

Чергові списки жертводавців проголосимо після отримання звідомлень від інших місцевих Комітетів Зустрічей представників ЕУ з громадянством. Список пожертв замість квітів на могилу незабутнього сл.п. проф. В. Кубійовича проголосимо на початку 1986 р.

Тепер перед нами чергове велике завдання: Допоможім нашою жертвенністю продовжувати монументальне діло творця Енциклопедії України!

Чеки та листи просимо ввічливо висилати на адресу: The Foundation of Friends of the Encyclopedia of Ukraine Inc., 6 Nebraska Drive, Matawan, N.J. 07747.

Назву Фундації можна скоротити ось-так: Foundation F.E.U.

За Президію:

Мґр. Володимир Баранецький
Голова

Д-р Атанас Фіґоль
заступник голови

Д-р Володимир Пушкар
касир

Слава Олесницька
секретар

ДЕНТИСТИ, А НЕ ДИСИДЕНТИ

У дописі п. н. „Людина, що залишила слід" („Свобода" ч. 229 за суботу, 30 листопада ц.р.) у третьому параграфі, де мова про труднощі нострифікації дипломів в ЗСА, трапилася помилка. В реченні, що починається словом „Відомо...", має бути: „...вимагалося зовсім нових і повних студій тільки від адвокатів і дентистів". В параграфі п'ятому допису має бути „четвертої декади", а не „сорокової", як було подано. — Ред.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.

ДІОНІЗІЯ СМОТРИЧА

довголітнього працівника УНСоюзу та чоловіка нашої співробітниці Оленки на ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ у БРАЗИЛІЇ

$332.00 зложили —

ПРАЦІВНИКИ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ і В-ва „СВОБОДА"

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ

бл. п.

ВІРИ КОРОЛИШИН

складаю 50.00 дол. на Видавництво „Батьківщина"

Пану Редакторові висловлюю глибоке співчуття

ГАЛИНА СЕГЕЙДА

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ НАШОЇ КУЗИНКИ

св. п.

АННИ БУЧАК

складаємо 50.00 дол. на Комітет Оборони Української Спадщини

Д-р РОМАН і мґр ОЛЬГА МОРОЗИ

БРАТСТВО кол. ВОЯКІВ І УД УНА СТАНИЦЯ НЮ ЙОРК

ділиться сумною вісткою з побратимами, комбатантами та всім громадянством, що дня 2-го грудня 1985 р. відійшов у Вічність

сл.п.

ПЕТРО ЗҐОБА

кол. вояк І УД УНА, учасник бою під Бродами, довголітній член Управи Станиці в Ню Йорку, активний член громади.

ПАНАХИДА у середу, 4-го грудня 1985 р. о год. 7.30 веч. в похоронному заведенні Walsh & Cassese 104-38 Jamaica Ave., Queens, N. Y.

ПОХОРОН в четвер, 5-го грудня 1985 р. о год. 10-ій ранку, Служба Божа в церкві св. Марії в Озон Парку 97-06 87 вул., а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Родині Покійного складаємо наші глибокі співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ
Б-ВА у НЮ ЙОРКУ

У вглибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що у вівторок, 3-го грудня 1985 р. по короткій недузі серця відійшов у Вічність наш Найдорожчий Муж і Брат

бл. п.

МИХАЙЛО МАНДИБУР

Покійний народився 1921 р. в селі Курдибанівка Бучацького повіту в Україні

ПАНАХИДА в п'ятницю, 6-го грудня 1985 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні John Senko, Hempstead Funeral Home при 89 Peninsula Blvd, Hempstead, N. Y.

ПОХОРОН в суботу, 7-го грудня 1985 р. о год. 9-ій рано з того ж заведення до церкви св. Володимира в Гемпстеді, а відтак на цвинтар св. Духа в Гемтонбурґу, Н. Й.

Залишились в тяжкому горю:

дружина — ОЛЬГА
сестра — ОСИПА з родиною
брат — ВОЛОДИМИР з родиною в Україні
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

П О Д Я К А

З Волі Всевишнього відійшла у Вічність 27-го лютого 1985 р. Наша Найдорожча Мама, Бабуня і Прабабуня

бл. п. ЄВГЕНІЯ ШАРКО

з дому СПОЛІТАКЕВИЧ

Покійна відійшла на 91-му році свого трудящого і все повного християнської віри життя; ще 10 днів а було б їй 92 роки.

Поховано Покійну на Українськім Національнім Цвинтарі-Пам'ятнику у Вашінґтоні. З весною туди перенесено також тлінні останки Її покійного мужа Петра, який помер у 1977 році.

В першій мірі дякуємо Всечеснішим Отцям: пароxові собору Пресвятої Родини о. Стефанові Шавелеві та його сотрудникові о. Йосифові Деницукові як і пароxові церкви св. Тройці о. Тарасові Лончині за їхні часті відвідини Покійної дома, в шпиталі і в старечому домі, за так достойне переведення [illegible] обрядів, та за відправлення Поминальних Служб Божих.

Рівнож складаємо щиру подяку Рідним, Приятелям і Знайомим, які виявили так багато сердечности і співчуття. Щире спасибіг за Їхні молитви, Служби Божі, та пожертви зложені на шляхетні цілі в пам'ять Покійної.

Також дякуємо членкиням Марійських Дружин у Вашінґтоні і Ню Йорку та членкиням 78-го Відділу Союзу Українок Америки за те, що все пам'ятали про свою провідницю-членкиню.

Щира подяка Вашінґтонській Громаді за індивідуальні відвідини Покійної, за слова розради, та за чисельну участь в відпровадженні Покійної в світ, до якого Вона все стриміла і про який вона все думала і говорила.

Слідуючі особи та товариства зложили пожертви для вшанування пам'яті

бл. п. ЕВГЕНІЇ ШАРКО

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

А. і О. Гаврилюки, О. Гайду[illegible], Галушка, М. і Я. Ганкевичі, Родина Ґавдяків, Б. і Я. Ґелети, Сестри Кармелітанки, Т. Кічоровська, Ю. і А. Кіс, З. Кульчицька, Марійська Дружина Вашінґтон, Марійська Дружина Ню Йорк, Н. Ошей, М. і О. Сокіл та 78-ий Відділ Союзу Українок Америки.

СЕМІНАРІЯ ПРИ УКР. КАТ. УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. КЛИМЕНТА ПАПИ В РИМІ:

Н. і Л. Бабяки, М. Бохно, А. і О. Гаврилюки, Х. і О. Громоцькі, А. і О. Ґавдяки, Н. і І. Ґавдяки, Б. і Я. Ґелети, Т. і В. Демчуки, І. і О. Зинюки, І. Кость, С. і П. Крулі, О. і Б. Козаки, О. і В. Леви, В. Пилипець, С. і Л. Процики, О. і М. Раковські, Л. і Ю. Раковські, О. і Ю. Старосольські, І. і М. Ставничі, У. і І. Сосі, Л. і Д. Фонтана та Т. і Б. Ясінські.

ВИХОВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ в БРАЗИЛІЇ та ҐЛЕНКОВІ:

С. і М. Француженки, Б. Кудрик, С. і І. Королі, М. і М. Ломаги та О. і П. Матули.

СОБОР ПРЕСВЯТОЇ РОДИНИ:

М. і Н. Базарки, В. Бачинська, Т. і І. Вітковицькі, М. і М. Ворис, Л. і Д. Дент, М. і Т. Залуцькі, П. Книш, О. і С. Курипаси, М. і П. Лещишини, Марійська Дружина Вашінґтон, Марійська Дружина Ню Йорк, О. і Ю. Мельниковичі, І. і Я. Пацлавські, Приятелі з праці, М. і О. Сокіл, А. Тимм, Р. Ференцевич, Р. і М. Яримовичі, Л. і Є. Яросевичі та Родина Покійної.

ПАТРІЯРШИЙ ФОНД:

А. і І. Прокоповичі.

ПРЕСФОНД „ЮНАКА"

(Дарункова передплата журналів „Готуйсь" та „Юнак" для незаможних дітей).

Курінь УПС-ок „Перші Стежі", І. і П. Ганкевичі, Е. Гасюк, М. Гельбіґ, С. Геврик, Л. і С. Федуни, Л. Гриців, Н. Коропецька, О. Коропецька, Л. і Т. Крупа, Д. Ластовецька, Л. Онишкевич, О. Панасюк, Х. і Б. Певні, О. Парабчак, С. Рубель, О. Савчук, Н. Соневицька, Н. Сохан, М. Турчин і Т. Турянська.

Загальна сума пожертв — $ 2.045.00

Всім жертводавцям наша щира подяка. Хай Всемилостивий винагородить всіх Своїми ласками, а Покійну хай благословить Небесною Вічністю.

РОДИНА

УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ СВ. ВОЛОДИМИРА АПОПКА, ФЛОРИДА

у великому смутку повідомляє Родину, Приятелів, Знайомих і Членів Товариства, що відправивши ранком Святу Богослужбу в неділю, 1-го грудня 1985 р. у вечірніх годинах відійшов у Вічність

св. п. о. прелат

АНДРІЙ НАЗАРЕВИЧ

проживши 73 роки

Залишив у смутку опечалених:

дружину — ІВАННУ
дочку — НАДЮ КУКЛЕР
шваґра — ІВАНА ЛОБІЯ з родиною
кузинів — в Америці, Канаді і родину в Україні
засмучених Парафіян у Вілимантику, Конн.
і Апопці, Флорида.

ПОХОРОН відбувся у четвер ранком 5-го грудня 1985 року.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Українці взяли участь у Етнічному Фестивалі

Танцюристи ансамблю „Волошки".

Від 17-го до 20-го жовтня в Кінгстоні, Па., відбувався вже 10-ий з черги щорічний Етнічний Фестиваль повіту Лусерн, на якому з великим успіхом виступив український танцювальний ансамбль „Волошки" із Філядельфії. Численні глядачі ентузіястично оплескували танцюристів, що виступали у чудових вишиваних строях. Товариство Української Культури з Вайомінгу, під головуванням Ольги Юдиської з Олдену, виставило на фестивалі українські вишивані традиційні убрання і рушники, що вживаються під час весільної церемонії. Катерина Лукач з Вилкс-Беррі продемонструвала мистецтво писанок.

Донна Морган

Свято Листопадового Зриву відзначила „Рідна Школа" в Дітройті

Роковини проголошення української державности на західньоукраїнських землях 1918 року відзначили учні школи Українознавства Товариства „Рідна Школа" дуже врочисто. Сцена шкільної авдиторії була прикрашена тризубом та синьо-жовтими прапорами по обох боках його.

Учнівську програму відкрила директор школи Рома Тобіянська своїм вступним словом про події, пов'язані з Листопадовим Зривом.

Слід насамперед згадати, що підбір виконуваних учнями віршів був влучно запляннований до теми про Листопадовий Зрив.

Першими виступили учні третьої кляси учительки Р. Юзич, виконавши „Що таке листопад" Лесі Храпливої. Діти другої кляси учительки Л. Заїців відтворили „Марш" Катерини Перелісної. Входячи на сцену, учні з піднесеними вгору українськими прапорами скандували: „Йдуть відважно дівчата і хлоп'ята". Стрілецьку пісню „Ой, у лузі червона калина" проспівав хор, складений з учнів шостої та сьомої кляси під проводом учительки Л. Качан. Діти четвертої та п'ятої кляс, підготовані учителькою І. Бараник, продеклямували „В річницю Листопада" — Ганни Черінь. Бадьорі рядки Івана Франка „До великого моменту" рецитували учні восьмої кляси учительки Ади Тарнавської.

На окрему увагу заслуговують виступи двох найстарших кляс. Велику поему М. Вільшини „Листопад" продеклямував учень 10-ої кляси Маркіян Петріна. Він деклямував цілу поему напам'ять та з розумінням її змісту. Так само були виконані успішно діялоги під назвою „Листопадова ніч". Виконавцями були учні 11-ої кляси — Оксана Андрушків, Наталка Іваницька та Христина Качан.

Листопадове свято закінчилося українським національним гимном „Ще не вмерла Україна", який відспівали всі учні, їх батьки та гості.

Осип Сливинський

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Допомога Фундації УВУ в Ню Йорку для втікачів з Польщі

Західня Німеччина, як і Австрія, є країною, до якої в сучасну пору спрямовують свої перші кроки еміґранти, в тому числі українці з Польщі. Приїжджають вони головно до Мюнхену, як центру української політичної думки, місця скупчення українських організацій і установ, а головно до української громади, яка хоч відносно невелика, але з ввічливістю і зрозумінням приймає молодих утікачів.

У літній час мюнхенське українське життя оживає, завдяки діяльності Українського Вільного Університету, куди з'їжджаються студенти й курсанти з цілого світу. Приїхав теж проф. Петро Ґой, голова Фундації УВУ в Ню Йорку, з ґрупою „Стежками Батьків по Европі". Це дало нам нагоду познайомитись з проблемами української молоді в діяспорі, а головно представити наші турботи.

Більшість з нас бажала переїхати до англомовних країн, як місця постійного поселення. Одначе, ніхто не володіє англійською мовою. Ми не мали відповідної підготовки в юридичному, соціяльному, культурному зрозумінні. Болючою для нас проблемою було невистачальне знання української мови, літератури, географії тощо. В Польщі, як відомо, єдиний контакт з українською культурою дають нам батьки, в деяких випадках українські суспільні товариства, діяльність яких зі зрозумілих причин є обмежена.

Велике зацікавлення нашими проблемами виявив проф. Ґой, який створив Спеціяльний Едукаційний Фонд для біженців, гроші з якого призначені на відповідні курси для нас. В порозумінні з УВУ 26-го вересня 1984 року розпочалися курси англійської мови ім. інж. Гаєвської, 25-го жовтня цього ж року курс українознавства для біженців. Викладачами були професори УВУ: проф. В. Янів, проф. І. Качуровський, д-р Жеґуц, д-р Вітоняк, мґр Антохій, мґр Полулях. Лекції відбувалися впродовж зимового і весняного семестрів раз на тиждень, початково в п'ятницю, а потім у понеділок, від год. 6-ої до 9-ої, і тривали до 30-го травня 1985 року. За цей короткий час були обговорені найважливіші питання з історії України, літератури, географії й мови.

Після міжсеместральної перерви ми були включені у високошкільні інтенсивні курси українознавства, які велися від 22-го липня до 9-го серпня на УВУ, в рамках літнього семестру.

Курси англійської мови проходили різні стадії реорганізації. Вже в жовтні минулого року ми були розподілені на дві, а з початком грудня на три групи, залежно від рівня знання мови. Після перерви курси продовжувалися від 7-го липня до 25-го серпня - дві групи, а від 3-го вересня до 3-го жовтня - третя група. Лекції відбувалися два рази в тиждень, у вівторок і четвер у вечірніх годинах. Курси вели дипломовані вчителі англійської мови - мґр І. Спєх, мґр П. Нагайло, мґр В. Кульчинський і Ю. Романець.

Курси українознавства і англійської мови викликали велике зацікавлення серед біженців. Бо це не тільки нагода засвоїти знання з українознавства чи англійської мови, але і можливість товариського співжиття біженців між собою, пізнання української громади і своєрідна акліматизація, та евентуальне включення в її многогранну діяльність.

З постійним припливом нових еміґрантів зростало число курсантів. В середньому на протязі трьох семестрів учасників було понад 50-ть. В літнім семестрі ц.р., крім вище згаданих курсів п'ять студентів навчалися на філософічному і економічному факультетах УВУ.

Всі кошти, зв'язані з лекціями і студіями, покрила Фундація УВУ в Ню Йорку зі Спеціяльного Едукаційного Фонду для біженців. З цього фонду ми отримали теж матеріяльні і фінансові допомоги з призначенням для конкретних осіб, які були у виїмково тяжких обставинах. Рівнож фундація УВУ фінансувала перші еміґраційні святкування Різдва Христового для біженців у Мюнхені.

Маємо велику шану і не меншу приємність подякувати Управі Фундації УВУ за їхню працю, ініціятиви, чудовий підхід і зрозуміння потреб найновіших еміґрантів. Завдяки цим заходам ми мали змогу здобути основне знання про Україну і пережити зворушливі хвилини в УВУ і в нашому еміґраційному житті.

На жаль, з огляду на брак фондів, з днем 3-го жовтня ц.р., дуже скорочено навчальну програму і більшість курсів для нас припинено. Тому ще раз звертаємося з проханням до української громади в діяспорі допомогти нам продовжувати наше навчання. Пожертви просимо висилати до Фундації УВУ в Ню Йорку з призначенням на Спеціяльний едукаційний фонд для біженців на таку адресу: UFU Fundation, Spec. Ed. Fun. 203 Second Ave., New York, N.Y. 10003.

С.Р.

І ти,...

Продовження зі стор. 2)

невідоме Тельнюкові, бо сама Українська Радянська Енциклопедія подає рік його смерти на 1933, хоч, правда, не подає точної дати — але це був трагічний рік голодової змори і розстрілів, з самовбивством і Хвильового і Скрипника включно, тож і неможливо було записувати точні дати смертей усіх тих жертв терору.

Та Тельнюк не тільки підтасовує клясиків, він ще й майстер на вигадки. Станіслав Тельнюк спеціялізується в Тичиніяді. Він автор літературно-критичного нарису про Павла Тичину „Червоних сонць протуберанці", як і книжки „Павло Тичина" та біографічної повісти „Павло Тичина". Він і редактор поеми-симфонії Павла Тичини „Сковорода", що після довгих митарств вийшла друком в 1971 році всього 8,000 примірників, та й тільки у фрагментах. Урядова цензура не надто прихильна для цієї філософічної поеми великого поета, що його той же режим і нищив, а ось Тельнюк і шукає доріг, як підсунути великому поетові, що він написав „Сковороду" інакше, але „землячки", які опинились за кордоном, просто викрали цілі розділи Тичининого твору під час німецької окупації. Без заікнення цю крадіжку приписує Тельнюк Уласові Самчукові, назвавши його ще й запозиченим із урядового памфлетного словника прізвищем „чорнильного раба Гітлера". Важко повірити, щоб критик, який намагається роз'яснювати творчість Тичини, був такий наївний, що міг би повірити, що Самчук хотів би викрадати цілі розділи віршованої поеми Тичини. Якби Самчук ще був поетом, можна б підозрівати, що хотів використати геніяльні рядки першого поета в Україні для своєї творчости. Але Самчук у своєму житті не „согрішив" ні одним віршовим рядком, то пощо йому здались всі ці розділи Тичининої поеми, що за Тельнюком мали пропасти у Самчуковому портфелі. Навіть, якщо б взяти до уваги, що Самчук мав нагоду віднайти ці розділи з поеми і рішився їх забрати, щоб рятувати їх перед воєнним знищенням, що його принесли у Київ обидва окупанти і німецький і російський, то ці розділи вже давно були б надруковані і видані.

Закінчення буде.

„Жнива розпачу" в Саскатуні

Заходами Провінційної Ради КУК Саскачевану, в середу, 16-го жовтня ц. р., в готелі „Голідей Інн" у Саскатуні, висвітлено прем'єру фільму „Жнива розпачу".

Між чисельно присутніми на залі були українські священики обидвох віровизнань, разом із Владикою Філевичем, єпископом українців католиків Саскачевану, колишній прем'єр Саскачевану, тепер лідер опозиції А. Блейкні, посол до Саскачеванської леґіслятури Б. Маєрс, лідер Ліберальної партії Ралф Ґудейл, посадник міста Саскатуну Клиф Райт, представники преси, телевізії і радіо.

Прем'єру відкрив голова Провінційної Ради КУК д-р Д. Ціпивник, який правітавши присутніх, сказав, що цей фільм є надзвичайним фільмом—фільмом, який вказує на найбільш рафінований штучний голод, який зроблено в країні хліба і меду, голод, жертвами якого впали понад сім мільйонів наших братів і сестер в Україні. У час, коли денно гинуло з голоду 25,000 осіб або більш як тисяча людей на годину по Україні, світ не був про це поінформований.

Після 55-хвилинного висвітлення фільму посадник міста Клиф Райт заявив, що він є приголомшений тим, що побачив та пережив. Поґратулював творцям фільму, як теж Провінційній Раді КУК, заявляючи, що це неначе монумент для тих, що загинули, а жертви ці зродили покоління для дальшого змагання до свободи українців. У фільмі увіковічнено страхіття більше, ніж з-перед 50 років, яке було закрите для Заходу.

Наступним бесідником був колишній прем'єр Саскачевану Ален Блейкні, який висловив співчуття нам і вирозуміння змагання України до державного життя у минувшині, як і тепер. Ні царі російські, ні червона Москва, не дивлячись на всі історичні жорстокості, не зломили волі народу до свободи, навіть всупереч всім мілітарним перевагам. Світ мусить бути уважливим і чуйним на всі потягнення Москви. Колишній прем'єр сам із походження валієць, розуміє наші змагання, бо і його народ мав і має проблеми ідентичности, яку так сильно зберігають українці. Він сказав, що народ, який потерпів стільки жертв під час Великого Голоду, під час Другої світової війни і поносить тепер, народ який змагається і є ще здібний змагатися, дочекається дня віднови його самостійного життя.

Консервативний посол Боб Маєрс висловив українцям співчуття за величезні людські жертви під час голоду. Він розуміє тепер краще величезну трагедію голоду, хоч і чув про це від своїх батьків, які походять з України. Тоді він не міг зрозуміти, як це було можливим заморити голодом сім мільйонів людей. Він заявив, що нація, яка перебула стільки жахіть у її історії та вклала в скарбницю людства стільки цінностей, а зокрема у скарбницю канадського життя, мусить воскреснути і мати місце у вільному світі.

Лідер Ліберальної партії Саскачевану Релф Ґудейл, заявив, що він особисто брав участь у відзначення 50-річчя голоду в Україні, але тепер, побачивши фільм „Жнива розпачу", розуміє багато краще страхіття голоду 1932-1933 років. Це був злочин проти людства. Він вірить, що Москві, яка досьогодні не зломила української нації, не вдасться ніколи її зломити.

У часі висвітлення фільму можна було завважити зворушення публіки, бачити на багатьох обличчях сльози.

Після фільму відбулося інтерв'ю з пресою, телевізією і радіо, яке провів запрошений з Едмонтону д-р Богдан Кравченко. Наступного дня появився у „Стар Фінекс" допис та повідомлення в телевізії і радіо.

Опісля відбулося прийняття для гостей, що склали 50 дол. на ціль фільму. Господарем прийняття був суддя Орест Бойчук. Він своїм вмінням вести програму, вступним і заключним словом, надав цьому вечорі гідности та поваги. Головним промовцем був д-р Б. Кравченко, а представив його молодий адвокат уродженець Канади Іван Розділький.

Прелеґент сказав, що совєти старалися всіма доступними їм способами затаїти голод знищенням свідків та документів. Це вже їм не вдалося. Хоч забрало багато часу, світ дізнався про ці злочини. Не лише про голод, але теж вимордування своїх 10,000 громадян у Винниці в 1938 році. Згадав теж про спротив совєтської поліції в Чернігові та про „Жіночий Бунт". Тих селян, які могли заробити 200 рублів на рік проголошено куркулями та їх знищено. В цей спосіб хотіли знищити свідомий хребет нашого народу. Помимо всіх зусиль знищити нас як народ, Москві це не вдалося. Змагання до волі, до свободи, до державного життя продовжуються досьогодні. Подяку гостеві склав А. Макух.

Треба висловити признання за взірцеву підготову цієї імпрези Л. Вовкові екзекутивному директорові Провінційної Ради КУК та його співпрацівникам.

Д-р С. Дершко

Листопадове свято в Маямі

67 років минуло з того часу, коли на ратуші города Льва, після 600 років поневолення, замаяв знову синьо-жовтий прапор, символ влади української дрежави. Яке ж значення має для нас Листопадовий Зрив? Він зв'язав наше минуле із сучасним. Ідея Листопаду зродила УГА, УВО, Українських Націоналістів, героїчну Карпатську Січ, безстрашних героїв УПА, Перша Українська Дивізія УНА. Це ті народні месники, які зі зброєю в руках стояли на сторожі рідної батьківщини. Вони ніколи не сплямили своїх бойових прапорів.

Маямська громада святочно відзначила це славне свято незабутнього Листопада. 4-го листопада ц.р. відправив Богослуження у Святоуспенській церкві в наміренні українського народу наш гість о. Богдан Скасків, виголосивши зворушливу патріотичну проповідь, і відслужив Панахиду за героїв Листопаду. 17-го листопада по полудні відбулося святочне відзначення в Українсько-Американському Клюбі славної річниці 1-го Листопаду.

Свято відкрила співом американського гимну Дана Максимович; голова Клюбу Тарас Максимович привітав усіх присутніх та передав дальше ведення програми Любі Маринюк. Святочну доповідь про значення Листопаду відчитав Богдан Остап'юк. Доповідь англійською мовою відчитав Зиновій Яремко.

Мистецьку програму свята розпочала Віра Венгльовська деклямацією Р. Купчинського „Листопад". У неї слідний був поступ в опануванні рідної мови та добра інтерпретація поеми. Потім виступив проф. Володимир Третяк, який заграв на скрипці у фортепіяновому супроводі Богдана Сперкача (мґра музикології) „Козаченьку, куди йдеш" з варіяціями Василя Безкоровайного та „Ноктюрн" Івана Левицького. Своєю мистецькою грою зачарував він усіх присутніх. Наталя Трач, мисткиня слова, з почуттям продеклямувала вірш Богдана Лепкого. „Спіть хлопці, спіть".

На закінчення програми Дана Максимович під супровід на піяно своєї сестри Гані проспівала дзвінким милозвучним голосом три пісні: — „Промінь сонця", „Тихо, тихо Дунай пливе" і „Воля". Українським національним гимном закінчено цю добре зорганізовану програму свята.

Люба Маринюк взірцево по-мистецьки проводила програмою, вплітаючи представлення поодиноких виконавців програми. Її енерґійна діяльність у нашій громаді заслуговує на окреме відзначення. Належиться подяка також паням з місцевого Відділу СУА на чолі за їх головою Іреною Ракуш за приготування перекуски із солодким. На наших воєнних інвалідів зібрано 172 долярів (збірка ще незакінчена).

Богдан Остап'юк

Члени...

(Закінчення зі стор. 1)

томів досекулярної творчости українського культурного дорібку українською та англійською мовами, разом 120 томів. Один том такого видання буде коштувати пересічно 25,000 дол. Найефективнішим способом покриття коштів цих видань були б спонзори поодиноких томів з відповідною присвятою для них у цих томах. Окремі громадяни, організації чи інші громади можуть уфундувати такі томи. Досі виявили готовість або склали вже відповідні суми деякі громадяни чи громади, разом сім. Якщо ця акція набере широкого розміру, це дасть великий поштовх реалізації Гарвардського Проєкту. Представники Екзекутиви УБС пообіцяли свою допомогу в реалізації цієї ідеї.

Зустріч залишила присутніх в оптимізмі і надії, що наша громада здасть іспит своєї зрілости і зустріне друге тисячоліття гідно і достойно.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 15-го ГРУДНЯ 1985 РОКУ

Дітройт, Миш. — Ввічливо повідомляємо Вас, що **Річні Загальні Збори**, 175 Відділу УНС, відбудуться о год. 2-ій по пол. в залі Української Мишиґенської Ліґи, при вул. Мишиґен ч. 6690, із слідуючим порядком нарад: Відкриття і прийняття порядку нарад; Вибір Президії, Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. Звітування: а) Управи; б) делеґатів; в) Контрольної Комісії. Дискусія над звітами. Слово гол. радного і голови Округи УНС п. Романа Татарського. Абсолюторія уступаючій Управі. Вибір нової Управи. Різні справи; внески і запити. Закриття ділової частини нарад.

Після ділових нарад спільна знимка всіх учасників, яка потрібна до Конвенційної Книги. Після того товариська гутірка при каві. Усіх Вш. Членів сердечно запрошуємо до участи в Загальних Зборах, прослухати про нашу діяльність у минулому й висловити свої міркування для її покращання в майбутньому. Якщо на означену годину не прибуде відповідна кількість членів, збори почнуться о пів години пізніше, без огляду на кількість приявних.

ЗА УПРАВУ:
Василь Папіж, голова
Петро Семеґен, прот. секретар
Ярослав Базюк, фін. секр